

Na ratunek prezesom

8 maja 2009

Komisja Trójstronna ustaliła „pakt antykryzysowy”. Partnerzy społeczni nie zapomnieli o szczególnie pokrzywdzonych przez kryzys prezesach przedsiębiorstw państwowych. Dla nich szykowany jest projekt likwidacji tzw. ustawy kominowej, ograniczającej ich wynagrodzenia.

Ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, czyli tzw. ustawa kominowa, ogranicza wynagrodzenia prezesów i członków zarządów przedsiębiorstw państwowych lub tych funkcjonujących z udziałem środków publicznych.

Obecnie, zgodnie z art. 8 (w związku z art. 1 i 2) tej ustawy maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego dla osób na stanowiskach kierowniczych nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (bez wypłat z nagród) w danym sektorze. Chodzi o cztery grupy – po pierwsze, osoby kierujące przedsiębiorstwami państwowymi. Po drugie, o kierowników państwowych jednostek organizacyjnych, posiadających osobowość prawną. Po trzecie, o osoby stojące na czele jednoosobowych spółek prawa handlowego, utworzonych przez Skarb Państwa, oraz tych spółek, w których udział Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego przekracza 50 proc. Po czwarte, o kierujących powołanymi przez ministra lub centralny organ rządowy agencji państwowych jednostek badawczo-rozwojowych i fundacji, w których dotacje ze środków publicznych przekraczają 25 proc. rocznych przychodów, bądź też takich, w których mienie pochodzi w co najmniej 25 proc. ze środków publicznych.

Zgodnie z „ustawą kominową”, osoby kierujące tymi placówkami mogą zarobić najwięcej. Mniej, bo „tylko” czterokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze, mogą zarobić ich odpowiednicy w spółkach i fundacjach powołanych bądź

nadzorowanych przez samorząd terytorialny, bądź też takich, w których samorząd posiada odpowiednie udziały. Podobne limity ograniczają też płace osób, będących likwidatorami, syndykami i zarządcami masy upadłościowej podmiotów państwowych.

Jeszcze mniej, bo tylko trzykrotność średniego wynagrodzenia w sektorze przysługuje prezesom państwowych jednostek i zakładów budżetowych oraz prezesom jednostek pomocniczych tych zakładów. Wyżej wskazane zasady zgodnie z art. 3 ustawy zostają rozszerzone także na spółki prawa cywilnego, które zawarły umowę z państwem o świadczeniu usług w zakresie zarządzania, chyba że te ubezpieczą się od odpowiedzialności cywilnej.

Pomimo tych ścisłych ograniczeń Prezes Rady Ministrów wyznacza na podstawie art. 9 listę podmiotów o szczególnym znaczeniu dla państwa, gdzie owe normy wynagrodzeń mogą być podwyższone o dodatkowe 50 proc., zatem na przykład prezes spółki prawa handlowego o szczególnym znaczeniu dla państwa, powołanej przez ministra, może już od dawna zarabiać maksymalnie nie sześciokrotność średniego wynagrodzenia w spółce, lecz jego dziewięciokrotność. Ustawa kominowa, choć ogranicza wynagrodzenie zasadnicze, oferuje w zamian szereg możliwości dodatkowego wynagradzania, np. w postaci nagrody rocznej.

Ustawa nie tylko ogranicza wynagrodzenia, lecz ponadto w art. 4 jednoznacznie zabrania członkostwa w więcej niż jednej radzie nadzorczej, co ogranicza możliwość dodatkowego zarobku.

Jak jednogłośnie orzekła komisja trójstronna ustawa kominowa musi zniknąć, jeśli nie całkowicie, to przynajmniej w części. Wstępny zarys Pakietu Działań Antykryzysowych został przyjęty 13 marca jako wspólny dokument Partnerów Społecznych Reprezentowanych w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Podpisali się pod nim: w imieniu NSZZ „Solidarność” Janusz Śniadek, w imieniu FZZ Wiesław Siewierski, w imieniu OPZZ Jan Guz, w imieniu KPP Lewiatan Henryka Bochniarz, w imieniu BCC Marek Goliszewski, a także w

imieniu KPP Andrzej Malinowski. Punkt czwarty pakietu mówi o „zniesieniu ustawy kominowej”. Pozwoli to na maksymalizację płac prezesów i członków rad nadzorczych i zwiększy – już dziś niemałe – rozwarstwienie płacowe między nimi a zwykłymi pracownikami.

Zgodnie z późniejszymi ustaleniami, limity płacowe mają przestać obowiązywać w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa lub tych, w których udział państwa przekracza 50 proc. kapitału zakładowego lub akcji. Ponadto będą miały zastosowanie do ustalania wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej jednoosobowych spółek samorządu terytorialnego i spółek, w których udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50 proc. kapitału zakładowego lub akcji.

Limity wciąż mają obowiązywać osoby kierujące przedsiębiorstwami państwowymi, dyrektorów szpitali, likwidatorów przedsiębiorstw państwowych, szefów agencji państwowych bez względu na ich formę organizacyjno-prawną, osób kierujących gospodarstwami pomocniczymi i państwowymi jednostkami budżetowymi.

Ustalenia trwają, a szczegółowy program, wraz z projektami nowelizacyjnymi poszczególnych ustaw, ma być opracowany w połowie maja i ponownie poddany pod dyskusję. Jeśli program ten zostanie zaakceptowany przez rząd i partnerów społecznych, odpowiednie projekty trafią do Sejmu już pod koniec maja.

Zdaniem ekspertów z Konfederacji Pracodawców Polskich, przez istnienie limitów płacowych dla szefów przedsiębiorstwa państwowe ponoszą ogromne straty, gdyż stają się dla nich... mało atrakcyjnymi miejscami pracy. Prawdziwi fachowcy od zarządzania, którzy mogliby wydzwignąć przedsiębiorstwa z kryzysu, opuszczają je dla lepiej płatnych stanowisk w przedsiębiorstwach prywatnych. Tak więc jedynym sposobem utrzymania ich na dawnych posadach, a także przyciągnięcia nowych „dobrych specjalistów” jest uchylene jak najszerzej liczby zapisów ustawy kominowej, co pozwoli na nieograniczone

dotowanie prezesów z budżetu państwa, czyli z pieniędzy wszystkich podatników. Takie myślenie w pełni zaaprobowwała „reprezentująca pracowników” w komisji trójstronnej strona związkowa w postaci OPZZ, NSZZ „Solidarność” i FZZ.

W końcu nie od dziś wiadomo, że dobrze opłacany szef to gwarancja rozwoju firmy... Czy takie tłumaczenie uspokoi np. górnika z Kompanii Węglowej, który dowie się, że środki, z których można by zagwarantować mu nareszcie godną płacę, pokryją podwyżkę dla prezesa?

Autor: Piotr Krzyżaniak

Źródło: [Trybuna Robotnicza](#)